

Gábor Dénes-díj átadási ünnepség 2017. december 14. 11:00 óra Parlament Felsőházi Terem

A társadalmi fejlődés csak magas szinten képzett alkotó emberek közreműködésével biztosítható, ezért társadalmi érdek a kutató, fejlesztő, feltaláló, oktató szakemberek kiemelkedő teljesítményének elismerése és sikereik példaként állítása. Ezt célozzák a különböző szakmai elismerések, amelyek sorában fontosak a civil kezdeményezéssel létrejött díjak. Ez évben immár 29. alkalommal kerül átadásra a NOVOFER Alapítvány által 1989-ben létrehozott GÁBOR DÉNES-díj, amely a civil szféra legnevesebb műszaki alkotói elismerése ma Magyarországon, és napjainkig 218-an részesültek ezen elismerésben.

A Gábor Dénestől származó „Találjuk fel a jövőt” jelmondat üzenete napjainkban különösen aktuálissá vált az élet minden területén (fenntartható fejlődés, nyersanyag-, energia- és hulladékgazdálkodás, foglalkoztatottság, gazdaság, stb.), azaz csak a tudatosan alakított jövő hozhat megoldást gondjainkra.

A NOVOFER Alapítvány célja a műszaki-szellemi alkotások, a mérnöki munka, a technológiai fejlesztés terén nyújtott kiemelkedő teljesítmények elismerése. A Gábor Dénes-díj megalapítóinak szándéka egyben a technológiai innováció, a műszaki/mérnöki kutatómunka, az ember által teremtett gépek és létrehozott anyagi konstrukciók iránti társadalmi figyelem és elismerés felkeltése és megerősítése volt. A tudományos és szellemi teljesítményekre épülő világunkban vissza kell állítani, meg kell erősíteni az anyaggal történő bánás, a technológiai képességek, a műszaki alkotások és alkotók iránti méltó társadalmi elismerést is. A Gábor Dénes-díj és annak közel 30 éves története alapvetően erről szól. Az évente kiosztott díjak jól lefedik az egyes ipari ágazatokat: *IT-távközlés; gépipar; energetika; vegyészet-gyógyszeripar; orvosi technológia/műszergyártás; mezőgazdaság-biotechnológia; „egyéb”* (üzleti menedzsment, kiemelkedő oktatási teljesítmény).

A 2017. évi díjazottak és a díjazás indoklása

A Kuratórium döntése alapján **Gábor Dénes Életmű Díj**ban részesült két alkotó

Dr. Balogh Géza villamosmérnök, az Interton Kft. ügyvezetője,

a magyar elektroakusztikai ipar tekintélyének növelésében, a technika világszínvonalát képviselő termékek és rendszerek fejlesztésében vállalt több évtizedes alkotó tevékenységéért, az irányított hangsugárzással kapcsolatos szabadalmakkal is védett önállóan és szerzőtársakkal közösen kidolgozott találmányaiért, a hiperkardiodoid vonalsugárzó sikeres világpiacon hasznosításáért.

Nevéhez fűződik a Magyar Országgyűlés üléstermeinek első számítógép vezérlésű hozzászólói hangrendszerének és a Paksi Atomerőmű számítógép vezérelt biztonsági, riasztó, tájékoztató hangrendszerének kidolgozása.

Dr. Balogh Géza 1941-ben született Makón. Okl. villamosmérnök (1964). Egyetemi doktor, a Műszaki tudomány kandidátusa (1991). A BEAG Fejlesztési főosztályán fejlesztőmérnök, osztályvezető (1965-1979), majd főosztályvezető (1980-1992). A „Műszaki akusztika” előadó tanára (KKVF, 1980-2008). Opponens az MTA, BME, KKVF kereteiben. 1990 után több vállalkozást alapít. Az Interton Kft. ügyvezető igazgatója (1991-). Kutatásainak fő témája az irányított hangsugárzás és hangvétel. Többhangkapus hangsugárzók és mikrofonok, ill. ezek

rendszerének optimalizált működésére, tervezésére 3D modellező rendszert dolgozott ki. A beszédérthetőség modellezésében is úttörő. Pályája során nagyszámú szabadalomképes elektroakusztikai berendezést fejlesztett ki. Kutatómunkáját hasznosítva új hangsugárzó- és komplex hangosítási rendszerek fejlesztését irányítja, amelyek nagy távolságban, vagy nagy utóhangú terekben jó beszédérthetőséget biztosítanak. Kutatási és fejlesztési eredményeit bel és külföldön több száz megvalósítás követi, mint pl. a Magyar Országgyűlés üléstermékének első számítógép vezérlésű hozzászólói hangrendszere, vagy a Paksi Atomerőmű számítógép vezérelt biztonsági hangrendszere. 30 publikáció, 1 főiskolai jegyzet, 18 (+62 külf.) szabadalom.

Tagságok: MTA köztestület, MTA AOB, OPAKFI vezetősége (2006-tól az egyesület Tudományos Bizottságának vezetője), MMK, AES (USA).

A „Békésy díj” (1992) tulajdonosa, 4 alkalommal nyerte el a „Kiváló feltaláló arany fokozata” kitüntetést.

Zettwitz Sándor gépészmérnök, a 77 Elektronika Kft. ügyvezető igazgatója,

több évtizedes innovatív tevékenységéért, az első magyar ásványgyapotgyártó technológia és gépsor kifejlesztése és megvalósítása, a magyar gazdaság egyik kitörési pontját jelentő egészségipari eszközök fejlesztése, nevezetesen a vércukorönellenőrzés lehetőségét megteremtő első magyar egyéni vércukormérő készülék fejlesztése, gyártástechnológiájának kidolgozása, és a projekt irányítása, továbbá az automata vizelet-analizáló rendszer kifejlesztése terén elért eredményeiért, és a nemzetközi sikereket elérő családi cég megalapításáért, az innovációs kultúra kialakításáért és kivételesen eredményes vezetői munkásságáért.

Zettwitz Sándor Budapesten született 1933-ban, itt végezte iskoláit is. A Budapesti Református Gimnáziumban érettségizett, majd a Budapesti Műszaki Egyetem Gépészmérnöki Karán, Gépgyártás- és Szerszámgép Szakon végzett jeles eredménnyel. Tudományos diákkörben kutatta a gépi menetfúrás nyomatéki görbéit, és ebből írta diplomamunkáját is. A Könnyűbeton- és Szigetelőanyag Ipari Vállalatnál helyezkedett el, hamarosan a Műszaki Fejlesztési Osztály vezetőjévé nevezték ki. Legfőbb munkája az első magyar ásványgyapot technológia és gépsor kifejlesztése volt, ezen túl hozzá tartoztak a vállalati beruházások is. E tevékenysége alapján hívták meg a Nikex Külkereskedelmi Vállalathoz az akkor alakuló Gépimport Osztály vezetőjének. 1983-ban felkérték az olaszországi Technoital Vállalat megalapítására és vezetésére, majd a Technoimpex kereskedelmi igazgatója lett.

A család 1986-ban alapította meg a ma is 100%-ban magyar tulajdonban működő 77 Elektronika Kft-t. Zettwitz Sándor a vállalat vezetőjeként nagy hangsúlyt fektetett a fejlesztésre, melyre a cég árbevételének 6-8%-át fordítják. Részt vett az első magyar egyéni vércukormérő fejlesztésében és a gyártás megszervezésében.

Az innovációs stratégia eredménye a cég profiljához tartozó második, vizeletelemző termékcsalád kifejlesztése, mely ma már a fő terméknek számít és a világ 91 országába exportálják. Az első évi 600 ezer forintos árbevétel 2017-re 27 milliárdra nőtt, melynek 80%-a export.

Az innováció a cégnél egyrészt a meglévő termékek folyamatos továbbfejlesztését, másrészt új technológiák kidolgozását, mint például a lab-on-a-chip technológia, vagy a vizeletben található baktériumok gyors azonosítása jelenti.

Zettwitz Sándor alapelve a vállalat alapítása óta változatlan: az innováció, a fejlesztés minden esetben prioritást élvez.

Német, olasz és angol nyelven beszél.

A Kuratórium döntése alapján **Gábor Dénes-díj**ban részesült három, határon túli alkotó:

Dr. Bakos Gáspár fizikus, csillagász, a Princeton University egyetemi tanára,

a más csillagok körül keringő bolygók és az időtől függő jelenségek kutatásában, az autonóm kistávcsövek kifejlesztésében és nemzetközi hálózatba szervezésében, több földrészen való egyidejű működtetésében, az első teljesen automata, homogén csillagászati távcsőhálózat tervezésében, és megvalósításában vállalt meghatározó alkotó teljesítményéért, több mint száz új exobolygó felfedezéséért, a magyar szakemberek nemzetközi tekintélyének növeléséért.

Dr. Bakos Gáspár 1976-ban született Siófokon. Fizikus, csillagász és angol szakfordító szakokon végzett az ELTE-n. Kutatómunkáját az MTA CsKI-ben kezdte Dr. Kovács Géza irányítása alatt, majd a Harvard Egyetemen folytatta.

Doktori fokozatát 2004-ben szerezte, utána a Harvardon kutatott, mint Hubble és National Science Fellow. 2011-től Princeton Egyetem Asztrofizika Tanszékén egyetemi tanár, ahol 2014-ben végleges kinevezést kapott. Munkája során, magyar munkatársaival, kifejlesztett egy teljesen automata robottávcsövet, amely az éjszakai égbolt csillagainak nagy pontosságú fotometriai megfigyelésére képes. A "HAT" távcsövekből kialakított, egész világot átölelő hálózat, jelenleg a következő 5 helyen üzemel: Arizona (USA), Hawaii (USA), Chile, Namíbia, Ausztrália. A távcsőhálózat segítségével Bakos és csapata több mint 100, távoli csillag körül keringő exobolygót fedezett fel. Sok ezek közül első volt a maga nemében, és mind gyökeresen különbözött a Naprendszerünk égitestektől. Elismerések: Beatrice Tinsley Award (2014), Packard Fellowship (2012), Alfred Sloan Research Fellow (2012), Muhlmann Award of the Astronomical Society of the Pacific (2011), Newton Lacy Pierce Prize of the AAS (2010), Paul Hertelendy díj (2008), Popular Science Annual Brilliant 10 Award (2007), Magyar Köztársasági Ösztöndíj (1998, 99, 2000).

Dr. Buzsáki György orvos, „The Brain Prize” díjas neurofiziológus, akadémikus, a New York University egyetemi tanára,

az agyműködés elektromos oszcillációkon alapuló vizsgálatában végzett iskolateremtő munkássága, a memória konszolidáció ezen oszcillációkon alapuló kétlépcsős modelljének kidolgozása és az információt alvás közben szállító éleshullám-fodor ritmusok felfedezése, az idegsejt hálózatok működésének nagyfelbontású extracelluláris vizsgálata kapcsán végzett műszaki fejlesztések terén elért eredményeiért, különös tekintettel a szilícium alapú elektródák kidolgozására és azok szabadon mozgó állatokon történő alkalmazására, továbbá a magyar szakemberek nemzetközi tekintélyének növeléséért, a tehetséges fiatal kutatók, köztük számos magyar mentorálásáért.

Dr. Buzsáki György Kaposváron született 1949-ben. Munkásságát a Pécsi Orvostudományi Egyetem Élettani Intézetében kezdte. Jelenleg a New York Egyetem Idegtudományi Intézetében kiemelt professzor. Kutatásainak legfőbb célja racionális, mechanisztikus leírást adni az agykérgi kognitív funkciók magyarázatára. Tudományos érdeklődésének homlokterében a memória fiziológiai alapjainak megfejtése áll. Az információ áthelyeződés a neocortexből a hippokampuszba (tanulás) és a hippokampuszban tárolt információ agykéregbe való ávitele (memória konszolidáció) elemzése során bebizonyította, hogy a információszerzés fázisában tapasztalható neuronális aktivitás térbeni-időbeni sorozatai időben felgyorsítva, 200 Hz-es oszcillációs kvantumok formájában újra és újra lejátszódnak az alvás során. E “kétlépcsős” modelljét ma már számos kísérlet, számítógépes tanulási modellek, és világszerte különböző laboratóriumok eredményei támasztják alá. A hálózati

oszcillációkkal és populációs kisülésekkel kapcsolatos kutatásainknak klinikai jelentősége is jelentős, hiszen a hippocampalis-neocorticalis információ-átmenet megértése nélkülözhetetlen számos idegrendszeri megbetegedés, mint például az Alzheimer-kór és az epilepszia diagnózisához és kezeléséhez.

Idegtudományokban az 1% leggyakrabban idézett kutató. Szerkesztő bizottság: Science, Neuron. Tagság: Egyesült Államok Tudományos Akadémia, Academia Europae, AAAS, MTA. Díjak: Agy Díj, Ariëns Kappers érem, Krieg Agykéreg Felfedezője, Mester Kutató (New York Egyetem), Magyar Érdemrend középkeresztje. Díszdoktor: Aix-Marseille Egyetem, Kaposvári Egyetem, Pécsi Tudomány Egyetem. Könyv: Rhythms of the Brain.

Dr. Lingvay József vegyészmérnök, a Villamosmérnöki Tudományok Nemzeti Kutató Intézetének (INCDIE ICPE-CA, Bukarest) kutatója,

a korszerű, környezetbarát megoldások fejlesztése, azaz a szilícium alapú félvezető eszközök gyártásfejlesztése, a korróziós folyamatok tanulmányozása és a fémszerkezetek (kábelek, csőhálózatok, stb.) korrózió és elektromos védelme, az elektrokémiai technológiák terén nyújtott több évtizedes alkotó tevékenységéért, melyet számos hasznosított és jelentős gazdasági eredménnyel járó találmány is fémjelez.

Dr. Lingvay József Máramaroszigeten (Románia) született 1949. február 25-én.

Vegyészmérnöki (szakosítás – elektrokémiai technológiák és korrózióvédelem) oklevelet szerzett a Bukaresti Műszaki Egyetemen 1972-ben, majd ugyanitt 1984-ben doktori disszertáció „Elektrokémiai megmunkálások fejlesztése és bevezetése a szilícium alapú félvezető eszközök gyártásában”. 1972-1986 között a félvezetőiparban dolgozott, mint fejlesztő mérnök. 1986 – 2002: az ICPE Bukarest kutatómérnöke majd laborfőnök (Korrózióvédelem és elektrokémiai technológiák). 2002-től a Villamosmérnöki Tudományok Nemzeti Kutató & Fejlesztő Intézetének (INCDIE ICPE-CA, Bukarest – az ICPE jogutódja) tudományos titkára.

Kutatási területei: szilícium alapú félvezető eszközök fejlesztése, gyártása és jellemzése; korrózió és korrózióvédelem; egyen és váltóáramú kóboráramok és ezek hatásai – a környezet elektromágneses szennyezése; az ELF frekvenciájú (0,5Hz – 1kHz) elektromos terek hatásai a mikroorganizmusok fejlődésére és szaporodására, környezetbarát technológiák – energia megtakarítás; szigetelő rendszerek (PE kábelek, olaj/Kraft papír stb.) öregedésének megelőzése; vasbeton tartószerkezetek rongálódásainak javítása és megelőzése stb.

Tudományos munkásság: több mint 400 publikáció - ebből 18 könyv és 32 szabadalmazott találmány.

A Kuratórium döntése alapján **Gábor Dénes-díjban** részesült hat hazai alkotó:

Dr. Bozóki Zoltán József fizikus, egyetemi tanár, az MTA-SzTE Fotoakusztikus Kutatócsoport tudományos tanácsadója,

a lézeres fotoakusztikus spektroszkópián alapuló, a földgáz főbb szennyező komponenseinek (kénhidrogén, széndioxid, vízgőz) koncentrációjának ppm. pontosságú folyamatos mérésére, ipari környezetben alkalmas, a világ számos pontján megbízhatóan működő műszer kifejlesztésében nyújtott, meghatározó alkotó tevékenységéért, a gyártásra specializálódott spin-off cég létrehozásában, növekedési pályára állításában és vezetésében vállalt szerepéért.

Dr. Bozóki Zoltán József Tatabányán született 1965-ben. Az Eötvös Lóránd Tudományegyetemen okleveles fizikusként végzett (1989), majd ugyanitt szerezte egyetemi doktori címét (1981) és PhD fokozatát (1997). Az MTA doktora (2013). A Szegedi Tudományegyetem spin-out cégének, a 2004-ben a Videoton Holding Zrt.-vel közösen alapított Hilase Kft.-nek társalapítója és ügyvezető igazgatója. Vezetésével a Szegedi Tudományegyetem, a MOL Nyrt., a Videoton Holding Zrt. és a Hilase Kft. munkatársai K+F együttműködés keretében kifejlesztettek egy olaj- és földgázipari alkalmazásokra optimalizált fotoakusztikus mérőműszer-családot. Megszervezte a fotoakusztikus műszerek gyártásba vitelét és tevékenységének eredményeként Európában, Amerikában és Ázsiában jelenleg már több mint 60 darab Magyarországon fejlesztett és gyártott fotoakusztikus mérőműszer üzemel. A fotoakusztikus módszer ilyen célú alkalmazása világviszonylatban egyedülálló. A mérőműszer gyártási jogát 2013-ban megvásárló holland tulajdonú Hobre Laser Technology Kft. ügyvezető igazgatója volt az alapítást követő időszakban, jelenleg tudományos tanácsadója.

A Szegedi Tudományegyetem oktató és kutató professzoraként folyamatosan népszerűsíti a tudományos kutatások gyakorlati hasznosításának, az egyetemek és az ipari vállalatok együttműködésének, közös K+F projektjeinek fontosságát. Tudományos cikkeire kapott hivatkozásainak száma közelíti az ezret. Aktív témavezetői tevékenységének köszönhetően számos OTDK dolgozat, szakdolgozat, diplomamunka és PhD dolgozat készült a fotoakusztikus gázdetektálás témakörben.

Falk György Alfréd gépészmérnök, a VARINEX Zrt. igazgatóságának elnöke, címzetes egyetemi docens,

a rétegről-rétegre építkező gyors prototípusgyártás (Rapid Prototyping) mai népszerű nevén a 3D nyomtatás meghonosítása és a 3D nyomtatás széles körű alkalmazási lehetőségeinek feltárása, a kis sorozatú gyártásra alkalmas fröccsöntő szerszámok, a fogászati és az egyedi koponyacsont hiányok megszüntetéséhez szükséges implantátumok, a hőre lágyuló poliamid porból gyártható alkatrészek komplex technológiájának az ún. Additív Manufacturing eljárásoknak megfelelő kifejlesztése, a vákuummal szabályozott nyomásos öntéstechnológia továbbfejlesztése terén elért eredményeiért, sikeres cégalapítási és cégfejlesztési, valamint áldozatkész egyetemi oktatási tevékenységéért.

Budapesten született 1951-ben. Gépészmérnök (BME – 1975), gazdasági szakmérnök (BME – 1984). Szakmai pályafutását a Gépipari Technológiai Intézetben (GTI) kezdte a számítógéppel segített mérnöki tevékenységek területén. Tudományos főmunkatársként számtalan cikket és tanulmányt közölt.

A rendszerváltáskor kutató intézeti társával – Voloncs Györggyel – magánvállalkozást indítottak. Működésük során a K+F tevékenység napi gyakorlattá vált, elsősorban a 3D nyomtatás alkalmazásainak területén értek el jelentős eredményeket.

Hazánkban a BME-vel közös projekt keretében üzemeltették be 1989-ben az első 3D nyomtatót. A 3D nyomtatás képzésének tematikáját, gyakorlatait Falk György állította össze, amely komplex módszertant ma is sikerrel alkalmaznak az oktatás szinte minden területén. A BME-n végzett térítésmentes oktatási tevékenységét az Oktatási Minisztérium Kármán Tódor díjjal is jutalmazta.

Az Innovációs Nagydíj pályázaton a BME-vel közösen 2000-ben elnyerték az Oktatási Minisztérium Innovációs Díját.

A BME „A gyors szerszám- és prototípusgyártás magyarországi megteremtéséért, kiemelkedő szerepéért a technológia ipari és oktatási bevezetésében és elterjesztésében” indoklással címzetes egyetemi docensi címet adományozott neki.

Kiemelkedő tudományos, kutatási-fejlesztési tevékenységet folytat elsősorban a gyakorlat orientált alkalmazott mérnöki szakterületeken. Egy egyetemi jegyzet mellett 3 könyvfejezetet, míg 6 folyóiratban kb. 60 cikket írt. Konferencia előadásainak száma közel 50. Az írásos tevékenységeiért - két alkalommal - a GTE Műszaki Irodalmi Díját kapta meg.

Dr. Koppa Pál Gábor fizikus, a BME tanszékvezető egyetemi tanára,

a holografikus adattárolás, a háromdimenziós képmegjelenítés, az optikai mérés technika és a komplex optikai rendszerek modellezése terén végzett kutatási-fejlesztési eredményeiért, az e körben szabadalmazott találmányok létrehozásában vállalt alkotó közreműködéséért, a műegyetemi fizikus- és mérnök-képzésben nyújtott, elismerésre méltó oktatói és témavezetői munkásságáért.

Dr. Koppa Pál 1967-ben született Budapesten. Általános és középiskoláit Veszprémben végezte, utóbbit a Lovassy László Gimnázium matematika tagozatán. 1993-ban szerzett fizikus diplomát az ELTE Természettudományi Karán. 1992-ben felvételt nyert az Université Paris-Sud doktori iskolájába, ahol optikai kapcsolással kapcsolatos kutatómunkát végzett. 1995-ben, PhD védését követően a BME Atomfizika Tanszékén helyezkedett el - ahol jelenleg is dolgozik, tanszékvezető egyetemi tanár beosztásban. 2014-ben holografikus adattárolás tárgyú értekezése alapján MTA Doktora címet szerzett. Koppa Pál eddigi szakmai pályafutása során elsősorban az optikai információs technológiák, a holográfia, a háromdimenziós képmegjelenítés és az optikai mérés technika területén tevékenykedett, amelyek Gábor Dénes úttörő munkásságának is fontos mérföldkövei voltak. Tevékenységének fókuszában a kutatás mellett a tudományos eredmények alkalmazása és ipari hasznosítása áll, amelyet számos hazai és külföldi ipari együttműködése és 23 szabadalma is fémjelez. Kutatási tevékenységéért több elismerésben is részesült, pl. OTKA posztdoktori ösztöndíj, a Magyar Távközlési és Telematikai Felsőoktatásért díja, a Bolyai ösztöndíj és a BME Tudományos Diákköri Konferencia Oktatói Díja.

Dr. Németh Huba gépészmérnök, a Knorr-Bremse Fékrendszerek Kft. Kutatás-Fejlesztési Központ osztályvezetője, egyetemi docens

az ipari életpályán tanúsított innovatív tevékenysége, mérnöki kutató-fejlesztő munkája, többek között a számos szabadalommal védett, járműdinamika-, emisszió- és hatásfokjavító, sűrített levegő befűvására alapuló motorfeltöltési eljárás megalkotása, valamint a hasznójárművek önvezető rendszereinek nemzetközileg is sikeres kidolgozása terén végzett meghatározó alkotó tevékenységéért, amely felöleli a járművek környezetérzékeléstől, a döntéshozó funkciókon keresztül a redundanciákkal ellátott hibabiztos végrehajtó rendszereinek teljes palettáját; továbbá a műszaki felsőoktatásban végzett magas szintű oktatói és oktatásszervezési munkásságáért.

Dr. Németh Huba 1975-ben született Sárváron. A BME Közlekedésmérnöki karán végzett okleveles gépészmérnökként (1998), majd PhD fokozatot szerzett (2004).

1998-tól a Knorr-Bremse budapesti kutató-fejlesztő központjában helyezkedett el fejlesztőmérnökként, 2004-től intézeti főmunkatárs, 2007-től pedig az innováció és

előfejlesztési osztály vezetője. Munkája eredményeként számos innováció került kifejlesztésre, többek között a világon első sorozatgyártású elektronikus levegő-előkészítő rendszer 2004-ben, a nehéz kategóriás járművek számára kifejlesztett önerősítésű elektro-mechanikus tárcsafék 2008-ban, a 2014-ben egyedülállóan sorozatgyártásba vezetett sűrített levegős motorfeltöltési eljárás (Pneumatic Booster System - PBS®), amely a dízelmotorok turbófeltöltési késedelmének megszüntetése révén jelentős járműdinamikai, tüzelőanyag-fogyasztási és károsanyag-kibocsátási javulást eredményez, valamint a 2016-ban a világon elsőként bemutatott, telephelyen önvezető működésre képes haszonjármű prototípusa. A járműipar mellett a Műegyetem Gépjárművek Tanszékén 2007-től adjunktusként, majd 2009-től egyetemi docensként végez oktató-kutató tevékenységet a gépjárműmotorok és erőátviteli rendszerek területén. Kutatási eredményei alapján több mint 150 publikáció készült, amelyben jelentős részt képviselnek szabadalmi oltalmak.

Dr. Stépán Gábor gépészmérnök, akadémikus, a BME tanszékvezető egyetemi tanára

a késleltetett rendszerek stabilitáseleméletének és nemlineáris rezgéseinek gépészeti alkalmazásai: szerszámgéprezgések, járműkerek dinamikája, közlekedési dugók modellezése, robotok és emberek erőszabályozása, illetve egyensúlyozása területén végzett, nemzetközileg is elismert színvonalú kutatói, kutatásszervezői és oktatási tevékenységéért, az orvosi-mérnöki közös innovációt segítő Biomechanikai Kooperációs Kutatóközpont létrehozásában és fenntartásában végzett meghatározó munkájáért.

Dr. Stépán Gábor Budapesten született, 1953-ban. Gépészmérnök (BME 1978), a műszaki tudományok kandidátusa (1981) és doktora (MTA 1994), habilitált (BME 1995). Az MTA levelező (2001), majd rendes tagja (2007), az Európai Akadémia tagja (AE 2013). Dolgozott a Csepel Művek Szerszámgyépgyárában (1980-81), majd MTA-BME kutatócsoportban volt tudományos munkatárs. 1988-tól több évet töltött külföldi egyetemeken Angliában, Dániában, Hollandiában, végül Fulbright ösztöndíjjal Pasadenában, az Egyesült Államokban. 1995-ben egyetemi tanár, azóta vezeti a BME Műszaki Mechanikai Tanszékét. Kutatási eredményei a dinamika gépészmérnöki és biomechanikai alkalmazásaiban jelennek meg. A gyártástechnológiában meghatározó szerszámgéprezgések kutatásával az Európai Kutatási Tanács (ERC) kiemelt kutatási támogatását (Advanced Grant) nyerte el 2013-ban. Az időkésések meghatározó szerepét mutatta ki dinamikai rendszerekben, melyek áttörést jelentettek a forgalmi dugók modellezésében, a gumiabroncsok tapadásának, zajának és melegedésének meghatározásában, az emberi és robot egyensúlyozás illetve erőszabályozás esetén, a robotos gyógytornáztatásban, illetve általában az ilyen rendszerek dinamikai vizsgálatára használt numerikus módszerek fejlesztésében. Eddig 16 PhD hallgatója szerzett fokozatot, több tanítványa kapott mára professzori kinevezést. Elismerései: Széchenyi díj (2011), Caughey Dinamikai Díj (ASME 2015), Szentgyörgyi Albert Díj (EMMI 2015), Szilárd Leó Díj (MTA 2012), Simonyi Mérnöki Díj (MTA 2007).

Dr. Szente Lajos vegyész, az MTA doktora, a CycloLab Kft. ügyvezető igazgatója, a ciklodextrin technológia nemzetközileg elismert úttörője,

a zárványkomplex-képzésen alapuló életmentő detoxikálási módszer kifejlesztése, a korszerű anasztéziológiai protokoll mindennapos részévé vált ciklodextrin-termék és gyógyszerészeti segédanyagok kifejlesztése, a ciklodextrinek oldatbani önszerveződése, aggregációja mechanizmusának felderítése, új, ipari jelentőségű molekuláris nano-tartályok fejlesztése,

csekély szennyvíz kibocsátású, hatékony kromatográfiás, környezetkímélő tisztítási eljárás kidolgozása terén elért eredményeiért, a társszerzőként jegyzett szabadalmi bejelentések kidolgozásában való alkotó közreműködéséért, a sikerrel vezetett nemzetközi hírű kutató-fejlesztő magánvállalkozás megalapításáért és működtetéséért.

Dr. Sente Lajos Budapesten született 1951-ben. ELTE vegyész (1975), az MTA doktora (2003).

1975-1989 között a Chinoin Gyógyszergyárban Szejtli József, a hazai ciklodextrin kutatás elindítója mellett dolgozik, majd 1990-től a CycloLab Ciklodextrin K+F Laboratórium Kft. tudományos igazgatója lesz. Ez idő alatt számos, iparjogilag védett eljárást és terméket dolgoz ki munkatársaival.

1981-82-ben az USA Nemzeti Egészségügyi Hivatal (NIH) Makromolekuláris kémiai osztályán vendégkutató. Itt dolgozzák ki a ma már általánosan használt biztonságos gyógyszer-segédanyag, a 2-hidroxi-propil-béta-ciklodextrin szintézisét és gyógyszerészeti alkalmazását. Ez a segédanyag ma már több, világszerte engedélyezett injekciós készítmény alkotója. 2010 óta a ciklodextrin segédanyagból gyógyszer hatóanyag is lett. Egy ritka és gyógyíthatatlan gyermekbetegség kezelésére árva gyógyszerként alkalmazzák az USA-ban, EU-ban és Japánban.

2003-tól napjainkig a cég ügyvezető igazgatójaként dolgozik, ebben az időszakban vezetésével a kutató-fejlesztő vállalat kis gyógyszergyárrá alakul: az USA és EU piacokra saját, szabadalommal védett eljárással gyártanak évi 6-8 tonnás mennyiségben parenterális gyógyszer-segédanyagot.

Jelen fő kutatási területe kémiaiailag hangolt ciklodextrin nano-tartályok tervezése és alkalmazása gyógyszer túladagolások és akut mérgezések hatékony kezelésére.

Az MTA köztestületének és az MTA Szerves- és Biomolekuláris Kémiai Bizottságának tagja. A Nemzetközi Szénhidrát Társaságban (ICO) hazánkat képviseli, továbbá a Nemzetközi Ciklodextrin Társaság elnökségi alapító tagja.

Tudományos közleményeinek száma közel 200, több mint 50 szabadalom társszelője. 8 könyv illetve könyvfejezet társszerzője. Számos rangos tudományos folyóirat állandó szakbírálója, a magán kezdeményezésű, immáron három évtizede megjelenő Cyclodextrin News c. saját folyóirat kiadója, társszerkesztője. Publikációira történt független hivatkozások száma kb. 4800, Hirsch indexe: 33.

A magyar mellett, német és angol nyelven előadóképes, ezekből felsőfokú szakmai nyelvvizsgákkal rendelkezik.

A Kuratórium döntése alapján **In Memoriam Gábor Dénes** elismerésben részesült

Gál József matematikus, holográfus a MANO Hologram Kft. ügyvezetője,

az önzetlenül végzett évtizedes közreműködésért, mellyel hozzájárult a Nobel-díjas Gábor Dénes emlékének ápolásához, az Alapítvány kiállítási programjainak megvalósításához, a holográfia eredményeinek széleskörű alkalmazásához és népszerűsítéséhez.

Dr. Weisz Ferenc matematikus, az ELTE Informatikai Kar egyetemi tanára,

a Gábor Dénes által bevezetett, a jel- és képfeldolgozás hatékony eszközének, a Gábor-transzformáció és a waveletek területén végzett sokoldalú kutatásaiért, mellyel hozzájárult Gábor-transzformációnak a hazai oktatásban és kutatásban való elterjesztéséhez, a Nobel-díjas Gábor Dénes emlékének megőrzéséhez.

Gábor Dénes Tudományos Diákköri ösztöndíjban részesül

Sárdi Dávid Lajos logisztikai mérnök hallgató,

„A budapesti bevásárlóközpontok áruellátási rendszerére vonatkozó költségstruktúra matematikai modelljének leképezése” tárgyú dolgozatáért.

Témavezető: Dr. Bóna Krisztián egyetemi docens

BME KJK Anyagmozgatási és Logisztikai Rendszerek Tanszék

A Gábor Dénes-díj fenntartását,
programjaink megvalósítását 2017-ben támogatták:

Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap
Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala

ALTEO Energiaszolgáltató Nyrt.
ANK Autós Nagykoalíció
BHE Bonn Hungary Kft.
„Budapest Bank Budapestért” Alapítvány
DARHOLDING Kft.
Egis Gyógyszergyár Zrt.
EMIKA Elektromechanikai Zrt.
ERICSSON Magyarország Kft.
Gödölle, Kékes, Mészáros és Szabó
Szabadalmi és Védjegy Iroda
Herendi Porcelánmanufaktúra Zrt.
Karsai Műanyagtechnika Holding Zrt.
NOVOFER Távközlési Innovációs Zrt.
Patinorg Kft.
Richter Gedeon Nyrt.
Servier Kutatóintézet Zrt.
UniCredit Bank Hungary Zrt.
WebEye Telematics Group

Drozdy Győző
Gyulai József
Havass Miklós
Jamrik Péter

1%-os SzJA hozzájárulás

Szakmai együttműködő partnerek:

BME – Simonyi Károly Szakkollégium
Eötvös Loránd Fizikai Társulat
Joint Ventures Szövetség
KELLO Könyvtárellátó Kft.
Kutató Diákok Országos Szövetsége
Kutató Tanárok Országos Szövetsége
Magyar Innovációs Szövetség
Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége
Magyar Tudományos Akadémia
MANO Hologram Kft.
Messzehangzó Tehetségek Alapítvány
Nemzeti Tehetségsegítő Tanács
Rákóczi Szövetség

A 2017. december 14-én 11:00 órakor, az Országház Felsőházi Termében megrendezésre kerülő ünnepélyes díjátadás programja

Himnusz

Köszöntők:

- Dr. Kövér László, az Országgyűlés elnöke
- Prof. Gyulai József, a kuratórium elnöke
- Jamrik Péter vezérigazgató, az Alapító képviselője

Díjátadás:

- Gábor Dénes-díj (3 külföldi díjazott)
(Díjátadók: Dr. Kövér László, az Országgyűlés elnöke; Prof. Gyulai József kuratóriumi elnök)
- Gábor Dénes-díj (6 díjazott)
(Díjátadók: Lepsényi István, a Nemzetgazdasági Minisztérium államtitkára; Dr. Pálincás József, a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal elnöke; Dr. Lovász László, az MTA elnöke; Dr. Łuszcz Viktor, a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalának elnöke; Prof. Gyulai József, kuratóriumi elnök)
- Gábor Dénes Életmű Díj (2 díjazott)
(Díjátadók: Lepsényi István, a Nemzetgazdasági Minisztérium államtitkára; Dr. Pálincás József, a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal elnöke; Prof. Gyulai József, kuratóriumi elnök)
- In Memoriam Gábor Dénes elismerés (2 díjazott)
(Díjátadók: Dr. Bendzsel Miklós elnök; Prof. Gyulai József, kuratóriumi elnök)
- Gábor Dénes Tudományos Diákköri Ösztöndíj (1 díjazott)
(Díjátadók: Dr. Józsa János, a BME rektora; Prof. Gyulai József, kuratóriumi elnök)

Tájékoztatók a NOVOFER Alapítvány fiatalokat ösztönző pályázatairól

Szózat

Csoportképek készítése (díjazottak és díjátadók)

A laudációkat tartalmazó sajtóanyag elektronikus formában az Alapítvány honlapján, a nyilvános eredményhirdetést követően, a www.gabordenes.hu címen a „Gábor Dénes-díj” menüpont alatt érhető el.

A sajtófotók 2017. december 14-én kora estétől letölthetők lesznek a <http://bit.ly/gabor-denes-2017> internetes elérhetőségen, nyomdaképes felbontásban.